

PRESS RELEASE

CELE MAI ÎN PERICLITATE ȘAPTE SITURI DE PATRIMONIU ÎN 2014

Experți europeni propun un plan de acțiune pentru salvarea și restaurarea bisericilor de lemn din România

București / Haga, 5 Martie 2015 - Organizația Europa Nostra, cea mai puternică organizație Europeană care are ca focus patrimoniul culturală construit, împreună cu Institutul Băncii Europene de Investiții, au făcut public astăzi **planul de acțiune** pentru salvarea și restaurarea **bisericilor de lemn din sudul Transilvaniei și nordul Olteniei**, în România, numărate printre cele mai în pericol situri de patrimoniu cultural construit din Europa în 2014, în urma unei nominalizări făcute de Fundația Pro Patrimonio.

În raportul tehnic și financiar, experții independenți confirmă că proiectul de conservare “merită sprijin” și subliniază că “trebuie luate măsuri pe mai multe planuri, în curând”. Ei recomandă, ca prim pas, formarea unei echipe de coordonare formată din reprezentanți ai părților cheie implicate, sugerând o implicare mai mare din partea Bisericii Ortodoxe Române, proprietarul de drept al bisericilor, și a mai multor ministere. Experții susțin că trebuie explorate mai multe posibilități de finanțare, principala fiind Fondul Structural și de Investiții UE.

“Programul e relativ modest – costul total aproximativ e de **2.5 milioane de euro** – și ar putea avea un impact considerabil pentru conservarea moștenirii culturale și religioase unice din aceste zone rurale. De asemenea, ar genera slujbe care folosesc tehnici tradiționale și ar mări interesul turistic. Astfel, programul merită sprijin și e nevoie de acțiune pe mai multe fronturi rapid, încât orice amânare nu va face decât să agraveze situația”, spune raportul coordonat de **Peter Bond**, Consultant Tehnic din partea Institutului Băncii Europene de Investiții.

Programul cuprinde **74 de biserici de lemn**, datând din secolele 18 și 19, majoritatea din județele Hunedoara, Sibiu, Vâlcea și Gorj. Aceste lăcașe de cult au fost selectate pe baza a mai multe **criterii**: nevoia urgentă de reparații, folosirea potențială, valoarea culturală de patrimoniu, interesul turistic și suportul local. Majoritatea bisericilor vor fi folosite de comunitate ca lăcașe de cult sau centre socio-culturale și putem în general vorbi de interes turistic și valoare de patrimoniu în cazul acestor clădiri.

Se propun **trei etape**, cu accent pe prima, ca “etapă de acțiune” constând într-un mix echilibrat de activități pentru încheierea lucrărilor de restaurare a 8 biserici prioritare și pregătirea fazelor ulterioare. Etapa a doua include finalizarea lucrărilor pentru 16 biserici de prioritate medie. Ultima etapă completarea altor 20 de cheme viabile. Cu o finanțare disponibilă, prima etapă ar putea începe în prima parte a anului 2015 și încheia în 2018; etapa a doua între mijlocul lui 2016 și finalul lui 2019; etapa a treia de la jumătatea lui 2017 până la sfârșitul lui 2020.

Managementul eficient al **implementării programului** este cheia succesului său. “Pe termen scurt, Pro Patrimonio poate continua să activeze ca proiect manager, coordonator și promotor activ, dar e nevoie de o abordare mai structurată, integrată și cuprinzătoare, pe termen lung. Asta necesită implicare și dedicare mai mare din partea proprietarului, Biserica Ortodoxă Română, și din partea Ministerului Culturii, Turismului și al Agriculturii și dezvoltării Rurale. Metodele exacte de lucru trebuie discutate și stabilite de toate părțile implicate cât mai curând. Formarea unui comitet strategic din reprezentanți ai părților cheie este primul pas recomandat,” se subliniază.

Conform raportului, natura proiectului de conservare necesită **finanțare** nerambursabilă. Mai multe alte posibilități trebuie explorate, principala fiind Fondul Structural și de Investiții UE, cum ar fi Fondul European de Dezvoltare Regională sau Fondul European pentru Dezvoltare a Agriculturii și Zonelor Rurale. Alte surse de finanțare potențiale menționate în raport sunt donatori internaționali (ex: Banca Internațională pentru reconstrucție și dezvoltare), fonduri bilaterale de subvenții (ex: Fondul Norvegian, prin EFTA), fonduri private (ex: Trustul Headley UK sau Fundația George Enescu), fonduri naționale sau municipale, cât și donații spre biserici.

“E o nevoie urgentă de a căuta finanțări în primul rând dinspre UE, focusate inițial pe prima etapă. Resursele și posibilitățile asigurate de părțile interesate, incluzând Ministerul Culturii, Turismului și cel al Agriculturii și

Dezvoltării Rurale ar trebui combinate în vederea asistenței în căutarea de fonduri europene sau alte finanțări”, spune raportul. “Fondurile naționale și locale sunt importante pentru că trebuie să aibă flexibilitatea de a asigura baza financiară pentru a începe faza de pregătire a programului, esențială pentru a prezenta un proiect viabil donatorilor pe termen lung”, se adaugă.

Provocările tehnice trebuie de asemenea puse în discuție. O potențială lipsă a meșteșugului tradițional și expertizei în construcții și decorațiuni în lemn poate fi problematică. Formarea, sprijinul și împărtășirea experienței trebuie încurajate. Adaptarea unor procese tradiționale la tehnologie modernă merită o analiză.

Pentru a încuraja vizitatorii, se propune ca bisericile de lemn să fie legate în **trasee turistice** alături de alte monumente și situri de patrimoniu atractive, cum ar fi Mănăstirea Horezu, muzeul Cula și muzeul Astra, de lângă Sibiu.

Acest plan de acțiune a fost pregătit pe baza concluziilor misiunii de 4 zile din sudul Transilvaniei și nordul Olteniei, făcută în octombrie 2014, în timpul ăreia experți financiari și în patrimoniu de la Europa Nostra și Institutul Băncii Europene de Investiții au vizitat cele mai importante biserici din regiune și s-au întâlnit cu părțile locale, regionale și naționale interesate.

Europa Nostra și Institutul Băncii Europene de Investiții vor anunța în următoarele săptămâni planurile de acțiune tehnice și financiare pentru alte situri de patrimoniu din lista **‘7 cele mai în pericol’ 2014**, mai precis mecanismul de scenă al teatrului Bourla din Antwerp, Belgia, cartierele Dolcho și Apozari din Kastoria, Grecia, citadela Alessandria din Italia, clopotele din turnurile Palatului Național Mafra din Portugalia și sinagoga Subotica din Serbia. Misiunea care are în vizor așezarea Colour Row din Chernyakhovsk, Rusia, e programată să aibă loc în primăvară.

[Citește raportul complet](#)

Mai multă informație

Programul **‘The 7 Most Endangered’** a fost lansat în ianuarie 2013 de către Europa Nostra, în colaborare cu Institutul Băncii Europene de Investiții, ca partener fondator, și de către Consiliul Băncii Europene de Dezvoltare, ca partener asociat. Acesta identifică monumente și situri din Europa aflate în pericol de distrugere și mobilizează parteneri publici și privați, pe plan local, național și European, pentru a găsi un viitor viabil pentru acestea. Programul ‘The 7 Most Endangered’ are sprijinul programului [Europa Creativă](#) al Uniunii Europene, ca parte din proiectul ‘Popularizarea patrimoniului’, inițiat de Europa Nostra.

[Europa Nostra](#) este o federație europeană de organizații care au ca focus patrimoniul. Incluzând 42 de țări în Europa și mai departe, organizația este vocea societății civile dedicate vegherii și promovării moștenirii europene culturale și naturale. Fondată în 1963 în Paris, Europa Nostra are sediul principal în Haga și un birou în Bruxelles. Rețeaua sa pan-europeană conține: 250 ONG-uri care se ocupă de patrimoniu cu un număr de membri mai mare de câteva milioane de oameni; 150 companii private sau asociații; 1200 membri individuali. Europa Nostra duce o campanie pentru salvarea monumentelor, siturilor sau peisajelor europene care sunt în pericol; celebrează excelența prin premii oferite în parteneriat cu Comisia Europeană și caută să influențeze politicile europene și naționale privitoare la patrimoniu. **Plácido Domingo**, renumitul cântăreț de operă, este președintele Europa Nostra.

[Institutul Băncii Europene de Investiții](#) promovează inițiative europene pentru binele general. A fost creat ca parte din Grupul Băncii Europene de Investiții în Ianuarie 2012 cu scopul de a acționa ca un catalizator pentru activități sociale, culturale, educaționale și de cercetare care sunt îndreptate spre dezvoltare economică și socială în Europa. Mai multe informații despre activitățile Institutului pot fi găsite pe site-ul său – <http://institute.eib.org/>

CONTACTE DE PRESĂ

Europa Nostra

Joana Pinheiro
jp@europanostra.org
+31 70 302 40 55

Pro Patrimonio Foundation

Raluca Munteanu
bucuresti@propatrimonio.org
+40 720 001 151

MAI MULTĂ INFORMAȚIE

[Video și fotografii](#) ale misiunii
[Fotografii](#) ale bisericilor de lemn
twitter.com/europanostra

www.propatrimonio.org
<http://60bisericidelemn.ro/>